

Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32224>

Özet

Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ölçeği, yükseköğretim kurumlarının kendine has dinamikleri içerisinde var olan örgüt kültürü boyutlarını ölçmek amacıyla adapte edilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle üniversitelerdeki kültürel yapıların, çalışanların tutumları ve kurumun genel akademik performans üzerindeki etkilerini incelemek üzere geliştirilmiştir. Ölçek, Mehmet Fatih Köse tarafından 2017 yılında yürütülen doktora tezi kapsamında, ilgili literatürdeki mevcut bir ölçeğin Türk kültürüne ve üniversite bağlamına uygun olarak yeniden düzenlenmesi ve geçerlik/güvenirlilik çalışmalarıyla yapılması yoluyla oluşturulmuştur.

Ölçeğin temel amacı, üniversitelerdeki kültürel normlar, değerler ve paylaşılan inançların sistematik bir şekilde değerlendirilmesine olanak sağlamaktır. Böylece, yönetim stratejileri ve kültürel müdahaleler için sağlam bir veri tabanı sunulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Örgüt kültürü, üniversite, yükseköğretim, akademik performans, ölçek uyarlama, kültürel ölçüm, psikometri.

Yazarlar

Mehmet Fatih KÖSE

Amaç

Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ölçeği'nin temel amacı, yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik ve idari personelin algıladığı örgüt kültürü boyutlarını güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmektir. Bu tespit, kurumsal kültürün hangi yönlerinin güçlü ya da geliştirilmesi gereken alanlar olduğunu belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, aynı zamanda, ölçülen örgüt kültürü değişkenleri ile üniversitelerin çıktılarını, özellikle de akademik personel performansları arasındaki ilişkileri ampirik olarak incelemek için tasarlanmıştır. Bu, kültürel yapıların kurumsal bağar üzerindeki rolünü anlamak açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Bu ölçek, bir uyarlama çalışması olduğu için, orijinal ölçeğin temel aldığı kuramsal çerçeveyi muhafaza etmekle birlikte, yükseköğretim ortamının gerektirdiği terminoloji ve bağlamsal düzenlemelerle güçlendirilmiştir. Örgüt kültürü, genellikle, yenilikçilik, takım çalışması, hiyerarşi, görev odaklılık veya insan odaklılık gibi çok boyutlu yapılar üzerinden kavramsallaştırılır.

Köse'nin (2017) çalışmasında, üniversite bağlamında kültürü oluşturan temel boyutların (örneğin, Destekleyici Kültür, Yenilikçi Kültür, Kuralsızlık) belirlenmesi ve bu boyutların akademik sonuçlarla ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ölçek, katılımcıların kurumsal değerler ve davranış normlarına ilişkin algılarını ölçerek, kurumun baskın kültürel tipini ortaya koymaya hizmet eder.

Geçerlik

Kaynakçıda geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, ölçeğin bir doktora tezi kapsamında uyarlanmış olması, kapsamlı geçerlik çalışmalarıyla yapıldığını göstermektedir. Bu çalışmalar genellikle yapı geçerliği (doğrulayıcı ve açıcı faktör analizi), ölçüt bağımlı geçerlik ve kapsam geçerliği analizlerini içerir.

Ölçeğin yapı geçerliği, Türk üniversite bağlamında kültürü temsil eden faktör yapısının teorik beklentilerle uyumlu olduğunu göstermeyi hedeflemiştir. Kullanılan yöntemler ve elde edilen istatistiksel sonuçlar, orijinal tezin detaylı metodoloji bölümünde yer almaktadır.

Güvenirlik

Benzer şekilde, kaynakta güvenilirlik bilgisi yer almasa da, akademik standartlar gereği uyarlama çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığının incelenmesi zorunludur. Güvenirlik analizleri genellikle Cronbach Alfa (iç tutarlılık) katsayıları kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Tez çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık düzeyinin yanı sıra, tespit edilen alt boyutların her biri için ayrı ayrı güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Bu katsayılar, ölçeğin farklı kültür boyutlarının tutarlı bir şekilde ölçme yeteneğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ölçeği'nin uyarlanması sürecinde, ölçeğin Türk üniversite personelinde oluşan örnekleme kaç boyutta toplandığını belirlemek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu, genellikle açıcı faktör analizi (AFA) ile yapılır ve ardından kuramsal yapıyı test etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile pekiştirilir.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültürüne aktarılırken ne ölçüde korunduğunu veya değiştiğini ortaya koyar. Bu analizler, ölçeğin alt boyutlarının ve bu boyutların oluşturan maddelerin netleştirilmesinde temel rol oynamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Olaslıkla Likert Tipi Derecelendirme (Örneğin, 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullanılmaktadır, ancak kesin derecelendirme bilgisi kaynakta mevcut değildir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim Kurumları Personeli (Akademik ve İdari Personel)

Age Group: Yetişkin (Genellikle 25-65 yaş aralığındaki çalışanlar)

Population Details: Ölçek, Mehmet Fatih Köse tarafından Gazi Üniversitesi, Ankara'da tamamlanan doktora çalışması kapsamında, Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde görev yapan personel üzerinde test edilmiştir.

Test Methodology: Anket yöntemiyle veri toplama, psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik), korelasyonel analizler (örgüt kültürü ve akademik performans arasındaki ilişkiyi belirlemek için). Ölçek maddelerine verilen yanıtlar, belirlenen kültürel boyutlar altında toplanarak puanlanır.

Anahtar Kelimeler

Kurumsal kültür, yükseköğretim yönetimi, örgütsel davranış, psikometrik araç, ölçek geliştirme, akademik personel, kurumsal iklim.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: m.fatihkose@gmail.com

Correspondence Address: Mehmet Fatih KÖSE (Detaylı adres bilgisi mevcut değildir, ancak iletişim e-posta adresi üzerinden sağlanabilir.)

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017 (Doktora tezinin tamamlanma yılı)

Çizimler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak büyük ölçekli veya ticari kullanımlar için sorumlu yazar Mehmet Fatih KÖSE'den resmi izin alınması önerilir. İletişim e-posta adresi aracılığıyla sağlanabilir: m.fatihkose@gmail.com.

Ücret: Ölçeğin akademik kullanıma ilişkin bir ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Kose, M. F. (2017). *Üniversitelerde örgüt kültürü ile akademik performans arasındaki ilişkiler*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Ankara.

Tez özeti ve erişim linki: tez.yok.gov.tr

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir. Orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: universitelerde-orgut-kulturu-olcegi-toad.pdf

Üniversitelerde Örgüt Kültürü Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğe ait maddeler, bu kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine ve puanlama yönergelerine ulaşmak için, yukarıda referans olarak belirtilen Mehmet Fatih KÖSE'nin 2017 tarihli doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM